

Maaneber, skulde heller Ingen være villigere end jeg til at være med til at vedtage en forpøjet Udbannelseslovs f. Ex. fra 28 til 45 Dage. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 3die Valgkreds (Ævermoes) gjorde en Bemærkning, som jeg ogsaa maa tillade mig at modsigte. Han mente nemlig, at det vilde være urigtigt at lade Rekrutudbannelsen foregaa ved samtlige Batailloner, saaledes at altsaa en Bataillons Lærpersonale hvert Aar fik Rekruter at uddanne, og han begrundede denne sin Opfattelse derpaa, at han frygtede for, at Lærkræfterne da vilde blive trætte og udlidte. Jeg tror, at vi i saa mangfoldige Tjenester, saavel offentlige som private, faaet at vide, hvad det har at sige at gjentage det samme Arbejde Aar ud og Aar ind, saa at jeg ikke kan antage, at de militære Lærere have nogen særegen Grund til at beklage sig, om dette skulde blive Tilfældet med dem. Ogsaa overfor dette skal jeg tillade mig at minde om Forholdene i Schweiz, medens jeg forøvrigt ikke er tilbøjelig til at drage Paralleler med Schweiz. Men jeg skal minde om, at der foregaa Mandskabets Uddannelse for en væsentlig Del ved militære Kræfter, der Aaret igjennem reise fra den ene Rekruttskole til den anden, som ikke nydes med at have een Rekruttskole aarlig, men have en hel Række Sommeren igjennem. Den ærede Krigsminister udtalte, at Grunden, hvorfor han ikke havde kunnet tage Hensyn til de Forslag, der vare opstillede af Udvalgets Flertal isjor, var den, at de kom fra et Udvalg, og at han altsaa ikke var sikker paa at kjende Thingets Mening. Jeg tror dog, at han vilde kunne være berettiget til at tillægge dette Udvalgsflertals Ansuelser saamegen Vægt, at han turde antage, at Thingets Ansuelser ikke i væsentlige Punkter vilde være forskellige fra, hvad Udvalgets Flertal fremskillede som sin Opfattelse. Men den ærede Krigsminister gjorde egentlig en Betragtning gjældende, som det forekommer mig, om jeg maa bruge det Udtryk, noget gik ud paa at stille det virkelige Forhold noget paa Hovedet. Den høitærede Krigsminister sagde nemlig, at det var os, Flertallet i denne Sag, som arbejdede paa at komme bort fra den nuværende Hærsordning. Jeg tror, at jeg med fuld Ret kan vende dette om og snarere hævde, at det er dette Things Flertal, der i sine tidligere udtalte Ansuelser herom har arbejdet for at blive staaende om ikke ved det Udtryk, som den nuværende Hærslov har, saa dog ved hele den Udvikling og Retning, hvorpaa vi kom ind ved Hærsloven af 1867, hvorimod det ikke kan være tvivlsomt for Nogen, at det er Krigsbestyrelsens Ønske at komme bort fra den i væsentlige Punkter, og det i en Retning, som gaar modsat af Udviklingen i 1867. Endelig kaldte den høitærede Krigsminister Hærsloven af 1867 et Experiment, et Forsøg. Jeg tror, at der her er anslaaet en Stræng, som temmelig klart angiver Forskjellen mellem de forskellige Betragtninger;

thi vi have fra denne Forsamlings Side tillagt Hærsloven af 1867 langt større social og politisk Betydning, end at vi paa nogen Maade kunde ville betegne den som et Experiment; men derom kunne jo Meningerne være delte. Jeg skal kun slaa en anden Ytring fast fra den ærede Krigsministers Side, at han sagde, forudsat nu, at han taler om Hærsloven af 1867 som et Experiment, at dette Experiment var lykkedes over al Forventning. Jeg ønsker at slaa denne Udtalelse fast; thi det er virkelig en trostelig Udtalelse at høre fra Krigsbestyrelsens Side. Vi have nemlig i tidligere Aar hørt Udtalelser, der gik i en ganske anden Retning, vi have hørt fra militær Side Beklagelse over den nuværende Ordning, som i Grunden gik ud paa at skildre den som umulig. Vi maa erindre, at Experimentet af 1867 blev hjulst med ganske overordentlig stor Forventning. Jeg skal minde om Slutningsforhandlingen angaaende denne Sag i 1867, hvor der udtaltes netop dette, at vi paa Grundlag af den nu vedtagne Hærslov haabede at gaa en stor og lys Fremtid imøde. Altsaa, Forventningerne vare dengang store. Vi høre nu fra den høitærede Krigsministers Side, at disse Forventninger ere lykkedes, ja, de ere endogfaa blevne overtrufne. Denne Udtalelse har tilfredsstillt mig, og jeg er ogsaa overbevist om, at der har glædet denne Forsamling, thi vi kunne herefter altsaa have Lov til ikke at tillægge de overdrevene Klager over den nu bestaaende Hærsordning den Vægt, som vi ellers vilde have været nøbde til at tillægge dem. Jeg er ved en Udtalelse fra min ærede Nabo ved min venstre Side (Bajer) bleven mindet om et Forhold, som jeg havde ønsket at fremdrage strax, da jeg havde Ordet, men som jeg nu vil benytte Leiligheden til at omtale. Det er Spørgsmaalet om vor militære Straffelov. Det var sidste Gang, da vi havde den Ære at forhandle med den nuværende Krigsminister, at denne Sag behandledes. Vi mindes Alle, at der var nogen Uenighed mellem os, hvad der dengang bevirkede, at Loven ikke blev gennemført. Det maa vist undre Alle, at et Samfund, der i mange af sine Institutioner har et saa demokratisk Præg som vort, har kunnet blive staaende ved en militær Straffelov, der synes at staa som et Monstrum blandt Europas Lovgivninger i den Retning. At vi kunne blive staaende ved en militær Lovgivning fra sytten Hundrede og nogle firfjands-tyve, er ikke til at becolige sig ved. Ganske vist er den bleven anvendt med alt muligt Hensyn til Tidens Krav og Forbringinger, men dette er ikke noget Forsvar for den; thi det at have en Lovgivning, hvis eneste Forsvar ligger i, at den ikke gjemmes, er naturligvis intet Forsvar. Og paa den anden Side saa er endnu den Dag i Dag Straffemidler anvendte, som enhver ærefjer Mand ikke kan finde sig i uden at oprøres i sit Inderste. Jeg vil derfor rette det Spørgsmaal til den høitærede Krigsminister — om det maaste var ham muligt